

FECSKE

2007. október

BÁCSFEKETEHEGYI HAVILAP

4. ÉVF. 9. SZÁM(37)

ára: 30 din

KRIVAJ BAJ

IPARI PARK HOVA-TOVÁBB!

A KÖZVILÁGÍTÁS FELÚJÍTÁSÁRÓL- IMMÁR TESTKÖZELBŐL

SZÜRETI ÜNNEPSÉG
BÁCSFEKETEHEGYEN

BORBAN AZ IGAZSÁG

A Jóisten segedelmével megértünk még egy őszt, még egy szüretet.

Elmúlt egy forró nyár, amely sok keserűséget hozott a növénytermesztőknek. Mi, szőlősgazdák és gyümölcs termesztők Bácsfeketehegyen nem panaszkodhatunk, a szárazság kertjeinkben nem tett számottevő károkat. A homokvidékeken bizony megsínylette az aszályt úgy a szőlő, mint a gyümölcsfa is.

Aki eladásra termesztett szőlőt nem panaszkodhat, rég nem tapasztalt, jó árak vannak a piacon. Aki bort készít szőlőjéből, szintén nem panaszkodhat, édes a szőlő, egészségesek a fürtök. Ha szépen beérnek a vesszők, amire jó kilátás van a hosszú őszből kifolyólag, akkor az idei évet sikeresnek mondhatják a szőlősgazdák.

De mire számíthatunk a továbbiakban? Mi történik a pincében a musttal, milyen lesz az új bor? Ez már tőlünk is függeni fog, apáink,

hanem egy óriási adag intelligencia és önirányítás is – tudja mérni saját cukortartalmát, tudja mérni a pince hőmérsékletét, tudja mikor kell beindítani a forrást, tudja irányítani a forrás elhúzóódását, utasítja a magában lévő élesztőket, tudja mikor kell leállni és önmagát megtisztítani. Ma ezeket a dolgokat a borász már részben befolyásolni tudja különféle segédanyagokkal – ez még szerintem nem vegyészkedés. Ezekhez a segédanyagokhoz tartozik a borkén, a különféle szárított borelesztők és az agyag alapú derítőszer, valamennyi természetes, környezetkímélő, lebomló termék.

Ha ezekkel kezeljük a bort, kíméljük saját és a fogyasztók egészségét, környezetünket és beszélhetünk a borról, mint egészséges, ajánlott itálerről.

Mire számíthatunk még az idén? A borok árai valószínűleg nem emelkednek, ami az idei magas szőlőárak mellett azt jelenti, hogy csökken az árrés, a borászoknak még gazdaságosabban kell dolgozniuk. De az is megfigyelhető, hogy növe-

dolkodhatunk, napirendre tűzhetjük a faluturizmus, borturizmus témáját – amelyben a Gazdakör is betölthetné igazi szerepét.

Nem volna igazságos, ha elhallgatnánk, hogy a kormány igenis támogatja a szőlészetet és borászatot, úgy anyagilag mint különféle intézkedésekkel. Segíti az új telepítéseket, igyekszik törvénnyel levédeni az egészséges oltványtermesztést, borvizsgáló laboratóriumokba fektet be, berendezések beszerzését támogatja stb. Például, a mezőgazdasági minisztérium 76000 euróval támogatott egy vállalkozást a Knjaževac melletti Potkanje faluban, ahol elvégezték a komasszációt, hogy társult szőlősgazdáknak egy összefüggő telepítést elősegítsenek. Álmodhatunk-e mi is a régi szőlőkertekről, bekerítve, több tíz hold egy végben?

Mindez igenis rajtunk múlik, elég bátrak leszünk-e szembenézni az új idők kihívásaival, merünk-e vállalkozni, vállalni, hogy szorgalom-

nagyapáink ugye háromnegyedig töltötték a hordókat, a lyukra fordítva rátették a dugót, esetleg kotyogót tettek bele és várták, hogy megforrjon, majd letisztuljon a bor, miután következett az első borfejtés. Elhasználódott egy-két kénlap – ennyi volt akkoriban a borkezelés. Ez nem lekicsinylés, akkor is volt finom, szép bor, illatos ital, mert a borban mustban nemcsak az igazság van,

szik az érdeklődés a jó, házi borok iránt, ami termelésnövekedést is előrejelezhet.

Örvendek a hír, hogy a faluban néhányan szőlőt telepítenek. Mindenképpen szükség van több közepes termelőre, hogy Bácsfeketehegyről, mint szőlőtermelő faluról tudjanak beszélni. És akkor majd az összefogásról is gon-

mal, időt és erőt nem kímélvén, őseink példáján okulva, bizonyos szinten vállalva – újra létrehozni egy bácsfeketehegyi szőlőtermelő vidéket. Ha hittel fogunk hozzá, akkor áldás is lesz rajta és bizonyosan sikerülni is fog.

Lódi Miklós

V I S S Z A P I L L A N T Ó

AZ IZIDA HÍREI

Az Izida társulat a szeptemberi hónapban nagyon fontos lépést tett. A kishegyesi község szociális stratégiai tervébe, tagságunk, célcsoportként került be és a következő öt évben igyekezni fogunk, hogy programjainkkal, valamilyen szinten, szebbé tegyük életüket, kellemes perceket idézzünk a napközibe kicsiknek-nagyoknak valamint ifjainkat önnálóságra tanítsuk. A dokumentum minőséges kidolgozása érdekében képzésen vettünk részt Palicson, Szenttamáson, Belgrádban. A szüreti napon, a bográcsfőző versenyen, kirakodó vásáron nagyon jól éreztük magunkat. Mindenki csinált valamit. Egyesek a tűzfát készítették vagy a bográcsba valót rendezték, tüzeltek vagy éppen kós-

tolgattak, így Apró Ildikónak a telecskai szakácsunknak, a háztartástan vezetőnknek a munkáját megkönyítették a fiúk, lányok. A kirakodó vásári asztalunknál, nagy örömkre, még a TV stábjá, munkatársai is szívesen fényképezkedtek csapatunkkal.

Szőni tanulunk! Megtanuljuk a paraszti kultúra szépségét. Gyapjúból, különböző motívumok díszítésével, szőnyeget készítünk. Minden érdeklődőt nagy szeretettel várunk. Csatlakozzanak hozzánk, töltsünk el együtt, kellemes és egyben hasznos perceket is.

Másik nagy műhelyünk a fazekasság. Elkezdtünk korongozni, kis edényeket készíteni. A műhelyeket Kisimre Vörös Beáta és Kovács

Károly vezeti. Nagyon fontos az agyaggal való foglalkozás. A finom motorika, a kéz munkájának a fejlesztésére, a szépérzék kifejlődése a gyerekeknél nagyon fontos. A tagjaink nagyon szépen dolgoznak, a szabó-varró műhely, a fazekas és a szövő műhely munkáit még a holland vendégeink is megcsodálták.

Külön felhívás:

Készülünk a II Záporkára, az értelmi- és tanulásban akadályozott gyermek és fiatalok vers- és prózamondó találkozóra, melyet 2007.11.03.án tartunk.

P.J.

KÁRPÁTALJÁN JÁRTUNK

Hétnapos kiránduláson vett részt egy bácsfektehegyi gyermekcsoport

Aklihegyen, Kárpátalján a SZERÉTETHÉT jegyében. „Régi barátságról” lévén szó, ugyanazok a gyerekek mentek, akik a tavalyi kecskeméti Emmaus házban ismerkedtek meg és kötöttek hosszútávú barátságot. Ezúton szeretnénk megköszönni a szervezők: Szolga Renáta, Juhász Magdi és Molnár Zita segítségét, valamint az anyagi támogatást, melyet Kishegyes község Önkormányzata és a Tartomány Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi

Titkárság bocsátott rendelkezésünkre.

A résztvevő szemével:

A bácsfektehegyi gyerekek egy csoportja, tízen 2007. július 1-től 7-ig résztvettek a Kárpátaljai Szeretethéten, ami Aklihegyen volt. Már izgalommal készülődtünk rá és alig vártuk. Július 1-én reggel öt órakor indultunk és hosszú út állt előttünk. Tíz óra utazás után meg is érkeztünk. Ott találkoztunk a kecskeméti, erdélyi és kárpátaljai barátainkkal.

Az elszállásolás gyorsan megtörtént, heten voltunk egy szobában. A tábor programja délelőttönként SZERÉTET – foglalkozásokkal telt – József történetét hallgattuk, csoportbeszélgetéseken vettünk részt és egyházi ifjúsági énekeket énekeltünk. Délután viszont sportjátékokkal és közösségi játékokkal telt az időnk. Az első nap elültettük a SZERÉTET – fát, aminek a tövére mi is vittünk délvidéki földet, Erdélyből és Kecskemétről is hoztak. Tehát a fát

négy féle földbe ültettük el és négy féle vízzel öntöttük meg. Ez is az

összetartozást, szeretetet jelképezi. Majd utána közösen szalonnát nyársaltunk.

Egy napon kirándulásra mentünk és megnéztük Munkács – várát, ami mindenkinek nagyon tetszett, majd egy kastélyba is ellátogattunk. Esténként sokat énekeltünk. Mire vége lett a hétnek lassan meg is szoktuk az ízeket, amik sokban különböznek a hazaitól. Nagyon jól éreztük magunkat és gyorsan elmúlt a hét. Július 7-én reggeli után indultunk haza, és este 8 óra körül meg is érkeztünk.

Örülünk, hogy résztvehettünk egy ilyen szép eseményen Kárpátalján.

Kerekes Adél

KRIVAJ BAJ

Több mint jogos a lakosok, a helyi közösségek és mindenki más felháborodása az utóbbi egy hónapban. Az amúgy sem tiszta Krivajunkat egyenlőre még ismeretlen tettes szinte szennyvíz elvezetőnek használja, sőt még az sem kizárt, hogy mindez tervszerűen végzi (személyes vélemény).

Egy hónapja ugyanis, hogy a Krivajunk községünk színfoltja lett. Akkor történt ugyanis az első szennykezési hullám, mely kb. három napig tartott és a víz zavarosan szürkés-rózsaszínes színt kapott.

A napokban, ha a többi helyi közösséggel együtt jól számoltuk már a negyedik ilyen levonulási hullámot észleljük. A mi helyi közösségünk vett első ízben mintát, majd a többi HK is a Krivaj más-más helyeiről, melyek önkormányzati szinten kivizsgálásra kerültek. Hivatalos információt az eredményről (mely alapján a HK-ek és az önkormányzat további lépéseket tudna tenni) még nem kaptunk, egyenlőre viszont annyit tudunk a kivizsgálást végző intézettől, hogy nem nehéz fém okozta szennyeződésről van szó.

A szennyeződés az egész kishegyesi községet érinti. Mindhárom faluban nagy a felháborodás. A szennyező feltételezhetően a község határain kívül tevékenykedik.

Sajnos, hogy bővebb információval nem tudunk egyenlőre szolgálni, de a

folytatás következik.

Ha egy véleménynyilvánítást megengednek a web oldalon feltett körkérdés kapcsán: kiderül-e, hogy ki szennyezte be a Barát? Meg kell tudnunk ki a felelős!

Ilyen szemérmetlen és felelőtlen dolgot nem hagyhatunk szó és tett nélkül. Ha minden kötél szakad a három HK, megbeszélés szerint Krivajt rekeszt.

VÍZ

Valószínűleg lakosaink értesültek már arról a tényről és a HK ama törekvéséről, mely szorgalmazza a régóta emlegetett és várt hiteles vízorák felszerelését.

A HK tanácsának határozata alapján a folyamat kezdetét vette a múlt hónap derekán. E határozat alapján a hiteles vízorák felszerelésének megkezdése a következő vonalon történik: a N.Đurković utca és a M.Titó utca, valamint a M.Titó és a J.J.Zmaj utca által felölelt párhuzamos részekben, majd ezt követően az összes többi településünk széléig kivezető utcákban.

A HK minden egyes utcarészt előre kiértékel, mely alapján a fogyasztó köteles a meglévő aknáját az előírt állapotba hozni (tisztaság, dimenzió: 80x80x100cm), ily módon biztosítva a tervezett vízóra csere folytonosságát.

Valószínű, hogy a fogyasztók többsége ritkán emeli fel a vízóra aknájának tetejét (hacsak nem zöldségféléit

tárol benne), viszont fontos az aknák karbantartása a jövőbeli esetleges hibásodások gyors elhárítása végett is.

A hiteles vízorák felszerelése régóta vitatott téma és világos, hogy az elfogyasztott víz m3 utáni megfizetése vezet egy reális, igazságos, mindenki számára elfogadható (függetlenül attól kinek mekkora jószágállománya vagy mekkora kertje van) elszámolási rendszerhez.

A HK megtette első lépéseit ez irányba és vállalja a munkálatok finanszírozását.

A vízóra hitelesítésének költségei adott pillanatban nem terheli a fogyasztót, elvárásunk az akna megfelelő állapotának biztosítása.

A cserevel egybekötve az elzárócsapok áthelyezése is megtörténik azokon a helyeken, ahol ezek a vízóra után vannak felszerelve. Elkerülvén ezzel a jövőben egyes utcarészek lezárását, amikor is hibásodás történik az aknában.

A csere értelmezi a szerződés aláírását is a fogyasztó és a szolgáltató között, utalván a kötelezettségekre.

A munkálatok egyelőre a tervezett ütemben haladnak, a fogyasztók kiértékelése pedig állandó jelleggel történik.

Folyt.köv.

P.J.

Helyi közösség

AZ EURÓRÉGIÓS TÖRTÉNESEK KÜSZÖBÉN

A Fecske múlt számában említett kecskeméti borászati ünnepség és a Hírös Napok nyomán szeptember 27 -én, Ujvidéken került sor az Észak és Délbácska területét behálózó Borutakat magába foglaló, turizmus-fejlesztő konferencia megrendezésére a Tartományi Képviselőházban. A szerteágazó kapcsolataink miatt, többek között a Bácskai Borrendet is felkérte a főszervező, hogy segítsünk a meghívottak listáját kialakítani.

Az Európai Fejlesztési Alap támogatásával megtartott konferencia célja, hogy a szomszédsági adottságokat és lehetőségeket felhasználva minél tartalmasabb gazdasági, kulturális és turisztikai együttműködés valósuljon meg Magyarország, Szerbia és Montenegró között.

A projektum közös hálózatba foglalja az egyes résztvevők által felkínált lehetőségeket és kínálatokat, kiemelve az egyes vidékek sajátosságait, hogy ezáltal odavonza -ha csak egy rövid időre is- az érdeklődő utasokat.

Ez az elképzelés a maga módján a mi környezetünknek is esélyt ad az érvényesülésre, mert ma már egyre többen tartanak bennünket számon a jó borainkról, vidám és tartalmas vendégváró rendezvényeinkről.

Fokozatosan megtalálja mindenki a helyét ebben kavalkádban s ha még jól is érezzük magunkat hát minek hagyánk abba a jónak gyakorlatát.

Tóth János

SZÜRETI ÜNNEPSÉG BACSFEKETEHEGYEN

Szeptember 15-én került sor a XXXIV Bácsfeketehegyi Szület megünneplésére és a VI Vajdasági Szőlészek és Borászok találkozására, a Gazdakör a Bácskai Szent György Borrend és a helybeli Kultúr egyesület szervezésében. Vendégeink érkeztek a Tartományi mezőgazdasági titkárságról valamint a vajdasági Szőlészek és borászok egyesületeiből. Megjelent még a Csongrád megyei Szent Vince Borrend, a Bánáti Szent Teodor Borrend és a Bácskai Szent György Borrend. A program a reggeli órákban indult a néptáncosok zenés ébresztőjével, akik lovasfogatokkal körüljárták a falut és a kijelölt helyeken előadták műsorukat, amely a lakosság körében nagy érdeklődést váltott ki. A néptánc program befejező része a Kultúrotthon udvarában történt ahol a vendégeink is megcsodálhatták a táncosok és zenészek magas szintű műsorát.

Vendégünk a bánáthegyesi kádármester miután hordóján előadta a közkezdelt kádárhimnuszt, a továbbiakban igyekezett a zenekar hangzását gazdagítani és változatossá tenni oly módon, hogy a hordót dobként használva beépült a zenekarba.

A rendezvény gerincét egy színvonalas borászati szakelőadás képezte a Kultúrotthon emeleti nagytermében ahova a Bácskai Szent György Borrend beöltözve kísérte az érdeklődő borászokat ezzel megadva a tiszteletet úgy a vendégeknek mint a bornak is.

Előadónk a közismert csókai borász szakember, Goran Adžić volt, aki a must erjesztéséről, a bor kezeléséről és a borhibák felismeréséről tartott előadást, egybekötve a bácsfeketehegyi borok minősítésével.

A borok kiértékelése a közönség bevonásával történt ami a résztvevőknek nagyon tetszett, hiszen minden egyes borkat maguk is megkóstoltak. Az előadást követő társalgás mindannyiunk meglepetésére igen jó hangulatban zajlott le és a vendégeink is szép élményekkel távoztak.

Pál István

A LEGYEK URA BEMUTATÓJÁNAK MARGÓJÁRA

Teltház előtt tartották meg A Legyek Ura című színpadi játék bemutatóját 2007. szeptember 19-én Bácsfeketehegyen. A példaértékű összefogás a magyarországi Forrás Színház, a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete és a Feketics Művelődési Egyesület keretében gyümölcsözőnek bizonyult. A tíz délvidéki településről származó versmondó fiú becsületesen megállta helyét a professzionális háttérben működő 70 perces darabban. Amilyen felejthetetlenül alakított Pásztor Kicsi Gergely, olyan átéleéssel játszott Szarka Áron, és olyan intenzitással volt jelen a színpadon Milánovits

Sándor, és... sorolhatnánk a szereplőket.

Ami talán a fiúk személyes fejlődésétől is nagyobb boldogság, az a háttérben működő támogatási háló kialakulása lehet. A szülők, a gyerekeket feketicsi tartózkodásuk alatt befogadó családok (Botlik Irénék, Bede Rózsa, Barta Júliák, Szarka Évák), a besegítő családok, dr. Celler Tibor, aki a gyengélkedőket látta el, a művelődési egyesület alkalmazottjai, a versmondók önkéntesei, a színház dolgozói ideális munkakörülményeket igyekeztek biztosítani a fiúk és a rendező számára. A bemutató színvonalát a feketicsi isko-

la tanárainak és diákjainak, az érdeklődő vidéki és helyi nézősereg, valamint a sajtó képviselőinek megjelenése emelte.

A közös cél érdekében létrejött együttműködési áramkör látta el plusz energiával ezeket a gyerekeket. És csak így sikerülhetett. Csak így lehetett végigcsinálni ezt a megfeszített munkát. Az összeadódott erők hozták létre ezt az előadást, és így lett mindannyiunké. Felemelő volt.

Szép volt.

L.A.

GYERMEKSZÍNJÁTSZÓ RENDEZŐI TANFOLYAM VOLT BÁCSEFEKETEHEGYEN

2007. szeptemberében két hétvégén keresztül a Feketics Művelődési Egyesület adott otthont A gyermekszínhátszó rendezés gyakorlati módszertana című pedagógus-továbbképzésnek, melyet a Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társaság és a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete szervezett meg. A tanfolyam előadója Németh Ervin pápai dramaturg, drámatanár és diákszínhátszó rendező volt. A rendezvényt a Nemzeti Kulturális Alap, a Magyar Köztársaság Oktatási és Kulturális Minisztériuma, valamint a Tartományi Jogalkotási és Kisebbségügyi Titkárság támogatta. A tanfolyamon 23 pedagógus vett részt Vajdaság különböző településeiből: Szabadkáról, Palicsról, Doroszlóról, Bácskertesről, Bezdánból, Adáról,

Magyarkanizsáról, Topolyáról, Újvidékről, Bácsfeketehegyről. Közöttük voltak, akik már korábban is foglalkoztak gyermekszínhátszó rendezésével, és olyanok is, akik itt kívánták elsajátítani ennek a „mesterségnek” a csínját-bínját. A kurzus színhátszínhátszó alapismereteket nyújtott, betekintést adott az irodalmi művek adaptálásának és dramatizálásának alapelveibe, foglalkozott a szerkesztett műsorok sajátosságaival, készségfejlesztő és szituációs gyakorlatok sorával ismertette meg a résztvevőket. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet munkatársai bemutatták az intézet által működtetett elektronikus Drámatárat, hiszen ez a szolgáltatás a pedagógusok munkáját is segíti. A tettekre kész társaság maga is játszott, végigpróbált egy szimulált iskolai műsort,

mintaértékű diákelőadásokat nézett végig felvétellel.

Ezzel elkezdődött egy megújulási folyamat a vajdasági magyar gyermekszínhátszó életében. A résztvevő pedagógusok az itt kapott tudással felvértezve, új szemlélettel megfeszítve láthatnak hozzá egy-egy előadás színreviteléhez saját gyermekcsoportjukkal. Munkájuk eredményét 2008. februárjában közszemlére teszik majd Bácsfeketehegyen egy műhelytalálkozó keretében. Elhozzák tehát csoportjaikat, elkészült vagy készülőben lévő előadásait, kritikus szemeknek, szakértő füleknek teszik ki őket a fejlődés érdekében. Kísérleteiket várjuk kíváncsian, igyekezetüket fogadjuk meleg szívvel! Februárban.

vmdt

DRÁMA – JÁTÉK – ISKOLA

A fenti címmel szervez drámapedagógiai módszertani találkozót 2007. október 27-én a Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társaság. A rendezvény célja, hogy az érdeklődő pedagógusok tapasztalatot szerezzenek a drámapedagógia eszköztárának alkalmazási lehetőségeiről. A szóban forgó pedagógiai rendszer olyan utat kínál, amely eleget tesz a korszerű európai pedagógiai elméletnek; nyitottságra, önálló gondolkodásra, cselekvési bátorságra, kreativitásra, együttműködésre nevel. A tanítás középpontjába a gyermeket helyezi.

A pedagógusok különböző korú diákokkal láthatnak bemutató magyar, történelem, osztályfőnöki órákat,

melyek során dramatikus módszereket alkalmaznak magyarországi kollégáik. Saját bőrükön is kipróbálhatják, milyen élmény egy drámás óra résztvevőjének lenni, ha az ún. saját élményű órákra jelentkeznek.

A rendezvény helyszíne a bácsfeketehegyi kultúrotthon. Támogatója a Tartományi Oktatási és Művelődésügyi Titkárság és a Szekeres László Alapítvány.

Bővebb információ kapható Lódi Andreától a 064 115 00 76-os számon vagy a dramaped@gmail.com villámposztán. Látogassák meg az egyesület honlapját a www.feketics.com/dramaped címen.

AZ ISKOLA HÍREI

Október első hete a nemzetközi Gyermekhét. Az ez évi Gyermekhét a "Változtassuk meg a világot" mottó égisze alatt történik. Az iskolánkban különböző eseményekkel és rendezvényekkel ünneplik ezt meg a diákok tanáraikkal közösen. A változatos hét egy nagyszabású jelmezes felvonulással és bállal ér véget a pénteki napon.

Minden gyermeknek, legyen az kicsi vagy nagy, kívánjuk, hogy lassan de biztosan haladva valósítsa meg kitűzött céljait, és tegyen minden nap valamilyen pozitív dolgot annak érdekében hogy saját magának és környezetének is jobbá váljon a világ.

„Pax Romana” konferencia Bácsfeketehegyen

A katolikus értelmiségiek nemzetközi társasága a „Pax Romana” vajdasági tagsága, 2007. szeptember 29.-én tartotta évi közgyűlését a bácsfeketehegyi Kultúrotthonban. A szokásos évi közgyűlés mellett tanulmányi napot is tartott a „Vajdasági Pax Romana”. A tanácskozás ökumenikus jellegű volt, amely ökumenikus istentisztelettel

kezdődött, a történelmi egyházak képviselőinek szolgálatával. A tanulmányi nap központi témája: „Keresztény / keresztény felelősségünk a magyarságért” volt. Ezen a tanácskozáson előadást tartott mindhárom történelmi egyház képviselője: Ft. Dr. Korzenszky Richárd OSB, a tihanyi apátság perjelje, a Római Katolikus, Ft.

Dolinszky Árpád szuperintendens, az Agostai Hitvallású Evangélikus Keresztény Egyház, valamint Nt. Orosz Attila református lelkész, a Református Keresztény Egyház képviselőiben. Az előadásokat követően kerekasztal beszélgetésre került sor.

O. A.

M A N A P S Á G

A KÖZVILÁGÍTÁS FELÚJÍTÁSÁRÓL- IMMÁR TESTKÖZELBŐL

A Fecske augusztusi számából már értesültünk róla, hogy községünkben felújítjuk a közvilágítást. Akkor még, mint tervről szoltunk róla, ma már valóság. Az előkészítő munkálatok után, szeptember 26-án beindult a szerelés. Vagyis, a munkálatok azon szakasza, amikor már látható is az, amiről eddig beszéltünk. Eddig csak örültünk, hogy végre megoldódhat egy régi gondunk, most viszont különböző kérdések merülnek fel, elégedett, vagy elégedetlen megjegyzések hangzanak el. Ez így természetes és jó, de szükségesnek tartom, hogy a Fecske nyújtotta lehetőségeket kihasználva, polgártársaimat tájékoztassam néhány, a munkálatokkal kapcsolatos tudnivalóról.

Mint azt már közöltük, a felújítást a tavalyi évben, december 12-én megalakított Tartományi Nagyberuházási Alap eszközeiből pénzeljük. Résen voltunk és első körben pályáztunk. A Vajdasági Magyar Szövetség hathatós érdekképviselőnek köszönhetően nyertünk is. Ezen összegből a következőket tudjuk elvégezni:

A jelenleg használt lámpákat le szerelés után hiánytalanul átadjuk a Helyi Közösségnek, mint jogos tulajdonosnak. Helyettük pedig új világítótesteket szerelünk. Ezek a zágrábi TEP gyár tetszetős kivitelű termékei, narancsszínű nátriumgökökkel felszerelve. Műszaki szempontból megfelelnek az európai követelményeknek és erről certifiká-

tummal is rendelkeznek. A gyártó négy év minőségi garanciát ad rájuk. A főutcákon, beleértve a Szikics-Kishegyes közötti szakaszt is, minden villanyoszlopra 150W-os lámpatestek kerülnek, míg a mellékutcákban minden második oszlopra szerelünk 50W-os világítótestet. Ehhez ragaszkodnunk kell, mivel egyrészt így tudjuk biztosítani az utaink relatív egyenletes megvilágítását, másrészt pedig kötelesek vagyunk a pályázatra benyújtott tervdokumentációval összhangban kiépíteni a rendszert. Ez kellemetlenül érintheti azokat a polgártársainkat, akiknek háza (kapubejárata) előtt eddig volt lámpa, a mostani elrendezés szerint pedig nincs. Megnyugtatósként elmondom, hogy ez csak ideiglenes állapot lesz. Célunk, hogy az eddigiekben leírt munkálatok befejeztével az első fázisban kihagyott, közbeeső oszlopokra is ugyanilyen világítótestek kerüljenek. Határidőről beszélni jelen pillanatban kissé felelőtlen, tudva azt, hogy ős van, tél következik és a csapadékos időjárás késleltethet bennünket. Mindenesetre, ha az eddigi dinamika szerint haladhatunk, mintegy másfél hónap alatt végigérhetünk a Község területén.

Sajnos, a leírtakkal még nem oldódik meg a mindannyiunkat irritáló, nappal is-éjjel pedig nem mindigvilágító lámpák problémája. Ezt azonban csak úgy tudjuk megoldani, ha a közvilágítás irányítását átvesszük az áramszolgáltatótól. Erre

is van tervünk, konkrét és megvalósítható elképzelésünk. Realizálására azonban (elsősorban anyagi eszközök hiánya és időjárási tényezők miatt) csak a jövő évben számíthatunk. Ezekről a későbbiekben részletesebben is szeretnék beszámolni. Amennyiben további kérdések merülnek fel, szívesen tájékoztatok mindenkit személyesen, vagy a 738-603-as, ill.a 064 163 50 79-es telefonon. Szokásomtól eltérően, nem csak a tényekről, hanem tervekről is szoltam, de amíg mindez meg nem valósul, a témát nem tekinthetjük lezártnak.

A közvilágítás felújításának idejére minden polgártársam megértését és türelmét kérem a munkálatokkal járó kisebb- nagyobb kellemetlenségek elviseléséhez. Meggyőződésem, hogy megéri, mert ezt követően egy olyan falunk- községnek örülhetünk, mely üzembiztos rendszerrel, jól megvilágított lesz. Olyan falunk- községnek, ahol nagyobb biztonsággal közlekedhetünk és nagyobb biztonságban tudhatjuk iskolából hazatérő, vagy éppen szórakozni induló gyermekeinket és anyagi javainkat is.

Hallgató Sándor

MENNYIT ÉRÜNK?

Úgy gondolom, hogy azok közül, akik olvassák írásfeleségeimet a Fecskében, jogosan teszik fel a kérdést, hogy mi értelme ma, ebben a nagy ránk szakadt szegénységben, arról beszélni, hogy mennyit érünk. Mintha nem lenne elég baj az, hogy csak községünkben mintegy tízmillió eurót vett ki a szántó-vető emberek, és ez által, mindannyiunk zsebéből az idei szárazság, vagy az, hogy országunk helyben toporgó vezetőinek tehetetlensége miatt már megint a mi jövőnk lett bizonytalanabb. Lehet szavakkal szebbre, vagy ha úgy tesszük kevésbé csúnyára festeni a jelent, és mesésebbnél is rózsásabbra a jövőt, de a tények azok könyörtelenek és nem elmismásolhatók. Mindannyian tudjuk, érezzük, hogy baj van. Nagy a baj, hiszen a katasztrofálisnak mondható szárazság falunk minden lakosának zsebéből kivett hatvanezer dinárt. Családonként a kár, átlagban, majdnem háromezer euró. Azért hangsúlyozom, hogy átlagban, mert nem minden család foglalkozik földműveléssel, meg hát azért is, mert a pénz, forgásra ítélt természetéből következően, a földből élők kára átgúrózik mindannyiunk életébe. Nem kell magas iskolákban koptatni a padot, hogy tudjuk, vagy legalább érezzük, hogy az idei kárunkat nem fedi le egy év jó termése, de még a bizonytalannak mondható állami segélynyújtás sem. Bizony évekig érezni fogjuk mindannyian, hogy szülőfalunkat és környékét idén nyáron elkerülték az esőfelhők. És ez nem minden. Jönnek olyan hírek is az ott járt, szavahihető emberek szájából, hogy országuktól leszakadt, nem is olyan távoli Montenegróban és Koszovóban jóval több pénz forog az ott élők között, mint nálunk. Azt mondják, hogy jobban élnek az emberek tőlünk keletre is, hiszen most már tőlünk járnak át sokan Romániába dolgozni, hisz ott van munka is meg pénz is. Miért van ez így kérdik azok a naivak, akik még mindig azt hiszik, hogy gazdag országban élünk, és ezért nem kell alkalmazkodnunk azokhoz, akik szeretnék, ha jobban hasonlítanának rájuk. Életünket adjuk, Triesztet nem adjuk, volt a hangosan és tömegesen kiáltandó parola annak idején. Ázóta nem csak Trieszt, hanem szívünkhöz sokkal közelebb álló más tájak népei is rájöttek arra, hogy nem igaz az a vicc, amely arról szól, hogy rajtunk kívül, már megint mindenki rossz menetirányban hajt az autópályán. El kell elmondanunk azt is, hogy dupla

lett a nyomorunk, hiszen sem országunk, sem anyaországunk vezetése nem tesz azért, hogy jobban, szebben és boldogabban élhessünk őseink és utódaink földjén. Mivel érdemeltük ki ezt a mostoha sorsot. Miért húz vissza a verembe az egyik, és miért taszít el magától a másik? Szabad-e ilyen kérdezni, sebeket feltépve akkor, amikor úgyszólván van elég bajunk, hisz hamarosan arról kell gondolkodnunk, hogy miként lehetne minden házban elegendő a betevő falat, meg azon, hogy hogyan lehetne újra bevetni a földet a semmiből, és hogyan lehetne megvédeni az elkótyavetéléstől az éveken át összekuporgatott és őrizgetett vagyonkát. Nehéz, sokszor megválaszolatlan kérdések ezek. Ki tudja, hogy mennyit ér az éhes és kétségbe esett embernek az ősöktől örökölt, eladásra ítélt föld kvadrátja, vagy pedig a nélkülözhető, de sajnos már tizenöt éves autónak csúfolt jármű? Van-e értelme, annak, hogy fiataljaink itt, őseik földjén várják sorsuk jobbra fordulását? Mi lenne, ha a 222 év előtti példát követve, felkerekednének, és elmennének világgá, itt hagyva azokat, bennünket, akik, ezért - vagy azért, már nem mehetnek, nem akarnak menni. Beszélünk kell erről a kérdésről is, hiszen mindannyiunk földi élete véges, és bizony nem mindegy, hogy miként éljük meg a ránk szabott időt. Mennyit is ér az életünk? Hogyan, miként és mivel tudnánk lemérni azt, hogy hol, mikor és kinek lenne érdemesebb eladni magunkat. Múltunkat, jelenünket és jövőnket. Őseink múltját, utódaink jövőjét. Nem vagyok már fiatal, de úgy érzem, hogy fiataljaink döntő többsége tudja a választ: ez a föld nem eladó. Ennek a földnek, őseink földjének az igazi értéke mi vagyunk. Mi, akik nem vagyunk sem eladók, sem pedig eladhatók. A földet be kell vetnünk, a telet át kell vészelnünk, és csökönyösen, kun őseink konok hitével, bízunk kell az új termésben, a Teremtő szeretetében és irántunk kinyilvánított jóakaratában. Annál is inkább, hiszen ebben az évben nem csak kár és baj ért bennünket. Úgy látom, és hallok másoktól is, hogy sok tekintetben kezd jobbra változni falunk lakóinak az élete. A mindennapi bajokat, és az írásom elején említett gondokat leszámítva, mintha csökkenne a kilátástalanság érzete. Több az összefogásból és a gyakoribb együttgondolkodásból eredő öröm, kevesebb a kérdőjel és a néha akaratlanul is elő-előtörő rosszakarat. Az idei Szüreti napon öröm volt számomra, remélem sokan mások

számára is, közelről és távolról is figyelni annak a sok helybeli embernek az igyekezetét, akik mindent megtettek a rendezvény, rendezvényünk sikeréért. Le a kalappal, mondhatnánk, ha divat lenne a kalapviselés, vagy ha nem tiltaná ennyire az ősi törvény a dicséretosztást, és a dicsekedést. Elég jó volt, mondanák az ősök, akik keményen megdolgoztak azért, hogy ma itt ünnepet is ülhessünk. Szintén itt szeretném elmondani a jó hírt, hogy elég jók voltunk a tartományi és a köztársasági beruházásra szolgáló céleszközök megszerzésénél. Mire a Fecske kikerül a nyomdából az olvasó kezébe, addigra már elkezdődik, a következő szám megjelenéséig pedig befejeződik a közvilágítás és a színházterem felújítása. Ha pedig az idő megengedi, a faluban az idén újabb tizenöt kilométer utca kap új védőréteget, jövő tavaszra pedig megtörténik a sváb evangélikus templom, valamint a Kultúrotthon teljes felújítása. Az idén még sokat fogunk bosszankodni a gázhálózat építői miatt, de remélhetőleg jövőre már lesz hova bevezetni a gázt a munkahelyteremtő ipari parkunkban. És ez nem minden, hiszen vannak még sáros utcáink, vízgyár nélküli, elhanyagolt ivóvízhálózatunk, hogy a tervezés alatt levő szennyvízelvezető és tisztítórendszer kiépítéséről ne is beszéljünk. A határrendezés szintén tervbe vett feladat, hiszen ilyen felaprózott parcellákon drága a termelés. Ahhoz, hogy ennyi minden megváltozzik, megváltozzhat a falunkban sok tenni akaró ember közös akaratára, van és lesz szükség. Hiszem, hogy a szüreti napon bemutatott összefogás, közös cselekvés tartós lesz. Mindannyiunk érdeke és büszkesége az, ha valaki, valahol azt mondja, hogy elég jól tesszük a dolgunkat. Örülni fogunk a dicséretnek, és annak is, hogy az előbb, vagy utóbb a hazaköltöző dicsérő is elég jól fogja magát érezni közöttünk. Addig is, és bármi áron is, neki kell állnunk a vetéshez. Vetnünk, bízunk és hinnünk kell. Önmagunkban, egymásban és a Teremtő jóakaratában.

Pál Károly

FEKETE FELHŐK, AVAGY SZERESSÜK EGYMÁST PURDÉK

Nem hittem a legmerészebb álmaimban sem, hogy az évek múlásával és nem utolsósorban az életkörülményeink eme irányba történő elmozdulása ilyen gyökeresen, szinte homlokegyenest meg tudják változtatni az emberekről alkotott véleményemet, nézeteimet. Felfigyeltem, hogy sajnos nem vagyok egyedül, egyre több ember mondja ki azt, amit legbelül érez. Meghazudtolva az elmúlt évek alatt kialakult felfogását, hozzáállását ehhez a napjainkban egyre nagyobb nehézséget, gondot okozó állapothoz, amelyet eme populáció, leírhatatlanul gyors és nagyméretű terjeszkedése okoz, mellyel szűkebb pátriánkban is kellő mértékben szembesülhetünk. Tíz megkérdozett magyar, de akár montenegrói, vagy szerb öslakos túlnyomó többségének egybehangzó lenne a válasza a cigánykérdést illetően. Mielőtt a tisztelt olvasónak a nacionalista vagy éppen rasszista kifejezések jutnának az eszébe e sorok olvasása közben, álljon meg egy polgári szóra és tegye fel önmagának is a kérdést. A külvilág felé való színészkedés önámítás nélkül válaszoljon elsősorban a belső énjének, hogy mennyire tudja zokszó nélkül elviselni a kilencvenes években, a délszláv háború ideje alatt ide-települt roma (de egyiptomi eredetűnek valló) családok, majd azt követően csőstől letelepült (Szikicseről áttelepült) és azóta újabbnál-újabb családok, s azok rokonai érkezésével bővülő emberáradatot, akik kis településünk szorgoskezü munkásainak, földműveseinek, adófizetőinek a nyakán élősködnek. Az való igaz, hogy egyre kevesebb munkalehetőség kínálkozik az itt élők számára is, de többségük igyekszik tisztességes munkával – legyen az akár idényjellegű is – megkeresni a család betevő falatját. Ellentétben velük, akik jelentős hányada a menekültstátusz révén anyagi támogatásban részesült – amelyen elsősor-

ban házakat vásároltak – majd szociális támogatásban, s mondani sem kell családi pótlékban is. Az új környezet adta lehetőségeket is idejekorán felismerték, amelyet igyekeznek is maximálisan kihasználni. A biztonságot adó és kilétüket elrejtő sötétség alatt – sőt már nappal is – igen csak megtizedelik a már amúgy is megfeleztet terméshozamot. Családok apraja-nagyja vonul ki és sáskák módjára tarolják a termést. E sorok írója is olyan helyzetbe került, hogy a saját kukoricaszárát a romákkal versenyszerűen, vetélkedve vágta le. Aki éri marja alapon. Hiába a feljelentés, bármilyen termékről legyen is szó, 8000 dinárig (egyesek 15000 dinárig vélik tudni) terjedő kárig nem foglalkoznak hathatósabban az ügygel. A községi felügyelőség egyetlen helyben tevékenykedő tagja szorgalma és igazságérzete maximális bevetésével sem tudja megőrizni, sem megtéríteni a kárt, már a határterület nagysága végett sem. Ezek után örüljek a látványnak, amikor egy maszatosképű purdét látok szunyókálni vékonydongájú anyja karján, akit két szurkoshajú lelemaradozó hangoskodó gyermeke követ. Akaratlanul is eszembe jut a fáradságosan megkeresett pénz, amely jelentős részét adó, mezőgazdasági nyugdíjalap, egészségügyi biztosítás stb. címen be kell fizetnünk ha akarjuk ha nem, és vajon ebből hány dinár kerül az ő zsebükbe. Mert kerül. Nekünk meg kell venni gyermekeinknek akár az oviban, akár az iskolában, az uzsonnától kezdve a tisztálkodási szereket, játékokat, a tanfelszerelésig mindent, az orvosi rendelőben, a gyógyszerárban a hozzájárulást fizetni, annak ellenére, hogy gyermekeink rendelkeznek betegségbiztosítással. Ez alól a romák többsége mentesítve van. Az alól is, hogy a közintézmények, a közutak, közvilágítás üzemeltetésében, fenntartásában részt vegyenek, hivatkoz-

va arra, hogy nincs folyamatos anyagi bevételek. Ellenben mindezzel, autóra telik, még ha valami öreg csotrogányra is, annak akkor is lennie kell, amellyel éjjel-nappal igen csak nagy sebességgel le-fel nyargalásznak a mellékutcákban – amelyek utainak többsége a közelmúltban új aszfaltburkolatot kapott – nagymértékben veszélyeztetve a közbiztonságot és a forgalomban résztvevők testi és járművének biztonságát. Közéledtükre a motor őrült bőgése, vagy éppen a rádió fűlsüketítő bőmbölése figyelmeztet. Nem áll szándékomban kicsúfolni a szokásukat, kultúrájukat – mert, mint minden nemzet fia között így a roma és a roma között is van különbség – azonban az szembeötlő, hogy ősidők óta mennyire közel áll hozzájuk a kor járműeszköze, így napjainkban az autó – amely a fogatos kocsit váltotta fel – amely a vándorlásukban segíti őket. Egyik ismerősöm sóhajta megjegyezte: Kár, hogy nem vándoroltak tovább!

Érdeklődéssel olvastam a közelmúltban a kedvenc hetilapomban – azt megelőzően pedig az egyetlen napilapunkban – a romákról megjelent írásokat. Többek között a sorsukat, életmódjukat közelebbről riportokat, amely egyike-másika a lánykereskedelem ma is dívó jelenlétét tárta az olvasó elé. Mert az tény, hogy nem szabad egy egész nemzetet egy kalap alá venni, s általánosítani, elmarasztalni. Nem is ilyen szándék vezérelt eme cikk megírásakor, csupán a helyi helyzetkép felszínre hozatala és annak tudatosítása a közvéleményben. Mert az idő múlásával az előbbieken taglalt problémák sajnos hatványozódni fognak, amelyek sok gondot fognak még okozni községünk előljáróinak.

Szukola Béla

INGYENES APRÓHÍRDETÉS

Eladó egy jó állapotban lévő CANON IP
2000-es típusú nyomtató.
Ára: 2500 din.

Érdeklődni: 064/16-40-866

Szolgáltatások, szerelések,
központifűtés réz és
műanyagcsövekkel,
padlófűtés, gázvezeték.
Mindenféle
vízvezeték szerelés.

**Alapos és becsületes
munka,
legolcsóbban.**

DUDAŠ

Központifűtés és vízvezeték szerelés

Kishegyes, Tartomány u. 12

Tel. 024/ 730-528

Mob. 064/ 501-28-62

INDUIS

IPARI PARK HOVA-TOVÁBB!

A Small Steps Kft. 2004.-ben alakult, melynek alapvető feladata, az ipari park kialakításához szükséges feltételek megteremtése. De ezt már úgy gondolom mindannyian tudjuk, hajlottuk, viszont még nem LATTUK! Munkánk oroszánrészt mind a mai napig a földek felvásárlása jelenti, viszont a lehetőségekhez mérten haladunk a tervek elkészítésével is. Kishegyes Község Önkormányzata minden segítséget megad cégünknek, viszont a törvény által előírt lépéseket nem tudjuk átugrani és ez nagyban lassítja a folyamatot. Az infrastruktúra kialakításához szükséges tervek készülnek, melyek folyamatosan előterjesztésre kerülnek a Községi Képviselőtestület gyűlésein. Ezúton szeretnénk megköszönni a helyi lakosok együttműködését és kérnénk, hogy a továbbiakban is támogassák munkánkat, mert sikereket csak közösen tudunk elérni! Cégünk kitűzte a következő feladatot is, mely nem más, mint egy adatbázis létrehozása, amelyben megtalálhatók lennének a potenciálisan munkavállalók. Valójában azt, hogy milyen munkaerő van községünkben és hogy

kik lehetnének azok az emberek, akiket az ipari park foglalkoztatni tudna.

Úgy gondoltuk, leghatékonyabb megoldás az ha közösek az érdekeink. Azaz akinek nincs munkája, vagy a jövőben változtatni szeretné munkahelyét az eljuttatná az önéletrajzát a Small Steps-nek. A kitöltött önéletrajzok bekerülnek az adatbázisba, melyek mindenképpen előnyt fognak élvezni attól a pillanattól, amikor a munka elindul, mert az első munkások közülük fognak kikerülni.

Ezúton használok ki a lehetőséget, hogy elmondjam, mindezt a munkát új munkatársnőm Bojtos Irén fogja végezni, akit megtalálnak a lent feltüntetett elérhetőségeken. Forduljanak hozzá bizalommal!

A keresett szakmák a következők:

1. Általános gépkezelő és lakatos
2. Asztalos
3. Bádogos
4. Cipész
5. Darukezelő
6. Építőipari foglalkozások
7. Esztergályos

8. Fafeldolgozó
9. Hegesztő
10. Kőműves
11. Szobafestő
12. Vasbetonszerelő
13. Villanszerelő
14. Egyéb.

Az önéletrajzokat kérjük eljuttatni személyesen ill. postai úton a következő címre: Főutca 32., 24321 Kishegyes (Községháza, I. emelet, 32. szoba – Small Steps Kft.)

vagy az smallsteps3@gmail.com e-mail címre.

Az űrlap letölthető a www.fecske-tics.com illetve a www.smallsteps.biz oldalakról, személyesen pedig a Small Steps irodájában.

További információk:
024 / 730 – 214
062 / 13 – 43 - 086

Molnár Zita

KERTI TÖRPE

ROZMARING –Rosmarinus officinalis L.

Neve Rosmarinus, őshazájára, a párás tengerpartra utal, marinum-tenger, ros-harmat; így ebből kifolyólag a név jelentése-A TENGHER HARMATA. A Kárpát-medencébe a rómaiak hozták, akik egész Európában, még a Brit-szigeteken is elterjesztették és népszerűsítették. A fűszernövények nagy részéhez hasonlóan, a rozmaring is a Földközi-tenger körüli európai és afrikai országokból származik. Dél-Európában és Nyugat-Azsiában, valamint Észak-Afrikában őshonos, ahol még most is vadon él. Ezeken a helyeken számtalan típusa, változata alakult ki, melyek akár országonként is változhatnak. Nálunk vadon nem fordul elő, de az ország melegebb és védettebb területein a szabadban is áttelel. Ősidők óta ismert fűszer- és gyógynövény, az ókori görögök szerint serkenti az agyműködést, ezért a diákoknál mindig volt egy rozmaringág. Később a szerelmeselek hűségének a jelképe lett, és mint a hűség és tisztaság jelképe, a mai napig az esküvői asztalok, és a

vendégek kitűzőjeként gyakori dísz. Az ajakosok-Lamiaceae- családjába tartozik. Félcsereje, gyökérzete fás, erősen elágazó, fiatal korban fehér, idővel barna színű. Dúsán elágazó szára 0.5-2 m magasra is megnő. Ágaik elég gyengék, fehér színűek, idővel sötétednek és pikkelyesednek. 1-4 cm hosszú és 2-3 mm széles, tűszerű leveleik szálasak, tompák. A jellegzetes aromatikusság, kámforra emlékeztető illatot a mirigyszőrben levő illóolaj okozza. Virágzási ideje hosszú, meghaladja a két hónapot (május-július), mégis kevés csíráképes magot érlel. A gyenge csírázóképeségnek az az oka, hogy rossz a megporzás, mert a porzók elcsökevényesedtek. Nálunk vadon azért nem fordul elő, mert a téli hideget nehezen viseli. Melegigényes növény. Termesztésével ott érdemes foglalkozni, ahol az évi átlaghőmérséklet meghaladja a 10-15 C-ot. Közepesen fényigényes, szereti a tűző napot. Sok napsütés hatására nemcsak gyorsan növekszik, de ekkor alakulnak ki az illó- és aromaanyagok.

Ennek ellenére, félárnyékban, ablakban is növekszik. Származásából arra következtethetünk, hogy az erősen csapadékos helyeket kedveli. Ez nem igaz, jól tűri a szárazságot. Akár hetekig is képes megenni csapadék nélkül, a 200-300 mm évi csapadék elég számára. Talajban nem válogat, de a lúgos, kissé meszes talajt szereti a legjobban. Humuszos, gyorsan melegedő talajokon kívül homokon is termeszthető. Rossz talajadottság miatt cserépben is nevelhető. Védett helyen 4-5 évig is egy helyen maradhat, telepítése előtt szerves trágyával és műtrágyával töltsük fel a talajt.

Telepítésnél fontos az alapos talaj előkészítés. Előveteményre nem érzékeny, bármilyen növény lehet, csak ne maradjon gyom utána. A magvetés és palántázás elég nehézkes és sok gonddal jár. Jóval egyszerűbb megoldás a dugványozás. A nyáron szedett 10-15 cm-es, 3-4 rügyet tartalmazó hajtásvégek szabad földön is könnyen meggyökeresednek. A gyökeresztetéshez 20C körüli hőmérséklet és állandó talajnedvesség szükséges. Téli takarásukról ne feledkezzünk meg, mert a fiatal növények fagyérzékenyek. Egy év után a szépen kifejlődött meggyökeresedett

dugványok végleges helyükre kerülhetnek. Ha nagyobb összefüggő felületet szeretnénk kialakítani, akkor a töveket egymástól 50-60 cm-es távolságra helyezzük. Különösen az első évben ügyeljünk a gyomirtásra. Egyéb munka nem szükséges, mert kártevője nincs, így növényvédelmet nem igényel. Többéves növényeken előfordulhat tömlősgombafertőzés, gubacs-légykártétel. A fiatal, egy-két éves növényeket a kitakarás vagy a kiültetés után vágjuk vissza, mert így dúsan elágazó bokrot kapunk. A metszést a nyár folyamán is megismételhetjük. Ősz vége felé a töveket takarni kell, vagy fel kell szedni és fagymentes helyre vinni. A felszedett és becserepezett töveket, alacsony hőmérsékletű helyiségben, mérsékelt öntözés mellett átteleltethetjük. A tél folyamán is hoz új hajtásokat. A telepítés évében egyszer, a további években kétszer vágthatjuk. Az első vágás a virágzás kezdetén ajánlatos, a második szeptemberben. A többéves bokrok hajlamosak a felkopaszodásra, melyet a szárazság és a fényhiány felgyorsíthat. Az ilyen ágakat vágjuk vissza, majd öntözzük meg, ezzel serkentve a fiatal hajtások növekedését. A virágzáskor szedett

hajtásokról a leveleket szedjük le és vékony rétegben kiterítve, árnyékos helyen szárítsuk meg. A szárítmányt jól zárandó dobozban tároljuk, ezzel csökkentve az illóolaj veszteséget. Illat-, gyógy- és fűszernövény. A biokertészek nagyra becsülik, mert főzete kitűnő rovarirtó. Igen népszerű az illatszer- és kozmetikaiparban. A virágzáskor vagy a közvetlenül utána gyűjtött leveleiben legtöbb az illóolaj. A levelekben megtalálható rozmaringsav gyulladáscsökkentő hatású. Kiváló a reumás panaszok enyhítésére, gyógyfürdőként, ajánlják alacsony vérnyomásra. Étvágyfokozó, illetve emésztést elősegítő hatását használják fel az étkezésnél, amikor a baromfi-, bány-, vadhúsokat sütés előtt rozmaringlevéllal szórják be. A népi gyógyászatban görcsoldóként is használják, egyes helyeken a borok ízesítésében is szerepet játszik.

Zečević Tatjana

PÁLYÁZATFIGYELŐ

Az idegenforgalom és a vendéglátóipar kínálat minőségének javítása

Kiíró: Gazdasági és Regionális Fejlesztési Minisztérium

Pályázók köre: hazai kis- és középvállalkozások

Törlesztés: 5 év, 12 hónap türelmi időszakkal

Kamat: 1% éves szinten

Téma: A vendéglátóipari kínálat minőségének javítása, ami a következőket foglalja magába:

- Szállodák és egyéb szálláshelyek, éttermek, sport és rekreatív tartalmakkal rendelkező épületek kiépítése, felújítása, rendezése.

- Vízi vendéglátóipari egységek felújítása és adaptációja. Rurális épületek felújítása és átalakítása vendéglátóipari egységgé.

- A hazai vendéglátóipari marketing fejlesztése.

- Design és szuvenir gyártás

Beadási határidő: október 20.

Szerbiai borok előállítását fejlesztő program

Kiíró: Szerbiai Mezőgazdasági Minisztérium

Pályázók köre: földműves szervezetek, civil szervezetek, vállalkozók

Megpályázható összeg: 700.000 – 3.000.000 dinárig

Beadási határidő: október 31.

Pálinka előállítását fejlesztő program

Kiíró: Szerbiai Mezőgazdasági Minisztérium

Pályázatfigyelés, Tanácsadás, Pályázatírás, Üzleti tervek készítése

telefon: 731 424

e-mail: prowag@gmail.com

Megpályázható összeg: 700.000 – 3.000.000 dinárig

Beadási határidő: október 31.

Mezőgazdasági-élelmiszeripari ter-

mékek előállítását fejlesztő program

Kiíró: Szerbiai Mezőgazdasági Minisztérium

Megpályázható összeg: 700.000 – 3.000.000 dinárig

Beadási határidő: október 31.

További információért keresse fel irodánkat!

A Prowag csapata

A kishegyesi Prowag Fejlesztési Alap adatbázist szeretne létrehozni Kishegyes Község vonzáskörzetében élő, munkát kereső, középfokú / felsőfokú szakképesítéssel rendelkező, vagy egyetem/főiskola utolsó évét hallgató / abszolvens fiatalokról. A kezdeményezés célja, hogy a munkakereső fiatalokat összekösse a potenciális munkaadókkal. Az adatbázisba úgy tudsz bekerülni, ha elküldesz egy szakmai önéletrajzot (személyes adatok, elérhetőségek, iskolai végzettség, szakmai tapasztalat, nyelvek ismerete, egyéb készségek / képezések) a prowag@gmail.com címre. Bővebb infót is itt kaphat

AKKOR GONDOLKOZZUNK...?

AZ AUTONÓMIÁRÓL

Most, szeptember végén volt húsz éve a hírhedt Szerb Kommunista Szövetség központi bizottságának 8. ülése. Ekkor választották meg „hőn szeretett” Slobodan Milošević-et a párt elnökének, az „atyaúristennek”, élők, de holtak felett is ítélkezőnek. Ekkor kezdődött minden, aminek ma is isszuk a levét... Előtte a sok

testvérháborúban.

Kisebbség vagyunk. Mit tehetünk. Jogos, őseinktől örökölt földünket, nem akarjuk gyáván elhagyni, máshol kivert kutyaként, hontalan státuszban élni.

Erőszakkal nem lehet válaszolni.

Egyetlen fegyverünk amiben támo-

sem Hitler alatt sem).

Mindenben jó nekünk ez a területi felosztás, hogy minden Szabadkára kerül, ahol a sok menekült hivatalnok nem tud magyarul?

Csak az egészségügyet említeném. Itt van tőlünk 10 km.-re a kórház Verbászon, ami építésében, felújításában is részt vettünk, de szol-

történelmi viszontagságok után, már úgy éltünk, környezetünkhöz viszonyítva, hogy azt hittük, megjött már a polgári demokrácia, mivel itt akkor, egy kicsi jóakarattal, jobb volt magyarnak lenni, mint az Anyaországban. Vót, hun van mán az? Ami ezután jött, sajnos mindannyian megéltük, elfelejteni nem tudjuk. A legborzasztóbb az egészben, hogy a fent említett „atyaúristen” megalomán, sovíniszta, populista, xenofób politikájában, mi kellett, hogy golyógók legyünk a kirobantott

gatást is várhattunk az autonómia volt.

Az akkori itteni magyarság politikai tömörülése a VMDK, három lépcsős autonómia felépítését tűzött ki célul. Ez állt, perszonális, kulturális és területiális autonómiából.

A területiális autonómia a többségben magyarok lakta községek területét ölelte volna magába. Nem valósult meg. Politikai célok elérése végett pedig még a tiszaparti községek is Ada, Zenta és Kanizsa Északbanához lett csatolva. (ez nem volt sem a törökök,

gáltatásokat, csak a szabadkai kórházban kapunk ami 50 km.-re van tőlünk és mire odaérünk, már lehet, hogy sajnos nem is lesz rá szükségünk.

Az autonómiára szükség van, de az ésszerűséget, az alap emberi jogot az életre, egészségre, ne tévesszük szem elől.

BIRO Csaba

HITTAN ÉS ERKÖLCSTAN

„....Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa” Mk 10, 14

Az új iskolai év kezdetével a különböző felekezetű egyházakban elkezdődött a hittanoktatás is. A gyermekekkel való foglalkozás az egyháznak az egyik legfontosabb és ugyanakkor legfelelősségteljesebb feladata.

Még mielőtt rátérnénk a hittanoktatás mai lehetőségeinek részletesebb tárgyalására, szükségesnek tartom néhány alapvető fogalomnak a tisztázását. A címben szereplő meghatározás a történelem során, néhány változáson ment keresztül. Kezdetben Hittan és erkölcsstan – valástan volt. Majd lett belőle: Hit és erkölcsstan. Végül megmaradt a hittan. Egyszerű nyelvzsugorításról van szó, amely súlyos félreértésekhez vezetett. Ha tisztában vagyunk a helvét hitvallású, és az evangélium szerint reformált egyház négy alapelveivel (1. Egyedül hit által. 2. Egyedül kegyelemből. 3. Egyedül Jézus Krisztus által. 4. Egyedül a Szentírás által állhatunk meg Isten előtt.), akkor tudjuk, hogy a hit Isten ajándéka. Nem megvásárolható. Nem tanulható, sem nem tanítható. Nem alakítható és nem is változtatható. Egyes egyházak tanítása szerint a hit tanítható, sőt akár ki is kényszeríthető. Az Újszövetség óta – de legkésőbb Kálvin János óta – tudhatjuk, hogy Isten kegyelméből igazulunk meg Jézus Krisztus által. Ezért vagyunk reformált keresztyén egyház. Mindebből az következik, hogy a hittan nem református keresztyén tantárgy. Tanítható viszont és kell is tanítani és tanulni a hitre vonatkozó ismereteket. A hit általi nevelés elkezdődik születésünk előtt kilenc hónappal és befejeződik akkor, amikor számadásra megjelenünk Isten színe előtt az örökkévalóságban. Közben pedig minden szinten bővíthetjük ilyen jellegű ismereteinket: az egyházban, már az óvodában, az általános iskolában, a középiskolában, s egyes országokban akár még érettségizni is lehet mind-

ebből.

Mindebből az következik, hogy néhány eddig általunk helytelenül használt fogalmat próbáljunk meg pontosítani és helyesen használni. Nem beszélhetünk tehát hitoktatásról, hanem a hittanoktatás kifejezés használata lenne a helyes. A hit-tankönyv kifejezés használata szintén nem helyes, e helyett a hittan-könyv a pontos meghatározás.

Az alapvető fogalmak letisztázása után nézzük meg, hogy milyen lehetséges változatai vannak a hittanoktatásnak szűkebb környezetünkben? Az első és legfontosabb az, aminek már évszázados hagyománya van, a gyülekezeti hittanoktatás. Ennek elsődleges célja az, hogy megismertesse a gyermekkel a gyülekezethez való tartozás fontosságát, egy fajta hitbeli jellemformáló feladata van ennek a fajta katekézisnek. A különböző felekezetű történelmi egyházak abban a kérdésben megegyeznek, hogy nagyon fontos a gyülekezeti hittanoktatás gyakorlása és ezt feladni még véletlenül sem szabad. A 2001/2002-es tanév kezdete óta Szerbia területén több évtizedes „szünet” után az általános és középiskolák első osztályaiban lehetőség nyílt az iskolai hittanoktatás bevezetésére. A hittanoktatás innentől kezdve rendes iskolai tantárgyként belekerült az iskolai órarendbe. Az idevonatkozó törvény úgy irányozta elő, hogy a következő 2002/2003-as tanévtől már a második osztályosok is részesülhetnek hittanoktatásban. Gyakorlatilag tehát ún. felfejlesztő módszerrel oldották meg az új tantárgy bevezetését. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az általános iskolákban végig mind a nyolc osztályban, míg a középiskola első három osztályában tanulhatnak a gyerekek hittant. Az első tanévben nem kötelező, hanem választható tantárgyként szerepelt a hittan az iskolákban. Mára „kötelező választható” tantárgy lett. A hittanoktatás mellett a törvény egy másik választhatási lehetőségként a polgári oktatást tette lehetővé. A kettő közül az egyiket „kötelezően választani

kell”. A választási lehetőség a szülők kezében van.

Miről szól az iskolai hittanoktatás? Van-e különbség a gyülekezeti és az iskolai hittan között? Szükség van-e ez utóbbira, vagy sem? Egyértelmű, hogy mindkettő fontos és mindkettőre szükség van, mivel a kettő szorosan kiegészíti egymást. Az iskolai hittanoktatás tananyaga általános tájékoztató jellegű hitbeli ismereteket alapoz meg, és fejleszt tovább. Úgy is mondhatnánk, hogy egyfajta általános műveltség fejlesztő szerepe is van ennek. Nagyon fontosnak tartom kihangsúlyozni, hogy ne tekintsük elegendőnek csak az informatív jellegű iskolai hittanoktatást, ha ahhoz nem párosul a gyülekezeti hittanoktatás. Egyértelműen nagyon fontos a gyakorló keresztyén élet gyakorlása és megélése, és a keresztyén fogalmak ismerete, valamint a kellő bibliai megalapozottság is elengedhetetlen.

Végezetül, mint gyakorló hittanoktató, saját tapasztalatból és egyben nagy örömmel állapíthatom meg, hogy Bácsfeketehegyen a fent leírtakat a szülők nagyobb hányada helyesen ismerte fel! Az viszont némi szomorúsággal tölt el, hogy ezt a kérdést nem mindenütt (Vajdaság más helységeiben) így látják. Azt pedig csak remélni merem, hogy ilyen irányú jó példaadásunkat, idővel mások is követni fogják...

Orosz Attila
ref. lelkipásztor

iPod a világ legnépszerűbb MP3 lejátszója

BETELELÉS

folytatás

A fészkek elrendezése és a készlet kiegészítése során vegyük figyelembe, hogy az edésharmatméhek telelésre általában alkalmatlanok. Ezért azokat a lépeket, amelyekben ilyen méz van, vegyük ki a fészkekből, még akkor is, ha ezzel a cukorszükséglet növekszik.

Az élelem kiegészítése. A fészkek elrendezése után behelyezzük az etetőt. Mikor valamennyi család elrendeztük, kiszámoljuk, hány kilogramm élelemre van szükségük. A kapott mennyiséget összehasonlítjuk a becsült készlettel. A hiányt etetéssel pótoljuk. Most nagy adagokkal etetünk. Jó, ha ismerjük etetőink úrtartalmát és azt, hogy egyszeri megtöltésükkel mennyi ételmezt kap a méhcsalád. Ebből következtetünk arra, hány adag szükséges a hiány pótlására. Annyi cukrot kell szirup formájában feleltetnünk, ahány kilogramm élelem hiányzik. Ha a méhcsalád ennyit már kapott, akkor már csak kis adagot adunk néhány napig. Miután valamennyi család megkapta a kiszabott mennyiséget, ismét

felmérjük helyzetüket.

Azt ellenőrizzük, hogy valóban megvan-e a családoknál a szükséges élelemmennyiség és a fészkekben raktározták-e el azt. Megtörténhet ugyanis, hogy az etetés hatására az anya megkezdte a petézést, de a fészkekben esetleg nem talál erre megfelelő helyet, mert a sejtekbe a méhek szirupot raknak. Ezért kihúzódik az üres lépekre. A méhek egy része, esetleg az egész család követi. Ha a méheket nem tereljük vissza a mézes lépekre, éhen pusztulnak. Ez a veszély főleg a fekvő kaptárakban fenyeget. Amelyik családban nem találjuk elegendőnek a készletet, annak még adunk néhány adag ételmezt. Ezzel a téli készlet kiegészítését befejeztük. Most már csak az utolsó szemle van hátra.

Ezt az utolsó szemlét október elején vagy közepén tartjuk. Csupán azt ellenőrizzük, hogy a méhek a fészkek lépjein ülnék-e, és megfelelőre szabtuk-e fészkeiket.

A fészkek szűkítése, takarása. Ha a méhek nem takarják jól az összes lépet, akkor a fészket megfelelően szűkítjük. A fölösleges lépeket a fészken kívülre tesszük. Ha a méhek a szélső lép külső oldalát is sűrűn takarják, esetleg még a fészektől távoli lépeken is ülnék, vagy a fészkek melletti üres részben csomóban lógnak, akkor a fészket egy léppel bővítjük.

Ekkor a fészket már véglegesen le is takarhatjuk, de ezzel a hidegebb idők beköszöntéséig is várhatunk. A fészket oldalról választó-deszkával, vakkerrel, szalmapárnával, kátránypapírral határolhatjuk el. Jó, ha az oldaltakarón (alatta) rést hagyunk,

hogy a méhek a kaptár választón túli részébe is átjárhassanak. A fészket felülről deszkával, vászonnal vagy más olyan anyaggal takarjuk, amelyet a méhek nem rágnak ki. A felső takarót vagy közvetlenül a keretekre, vagy az azokra fektetett 8-10 milliméter vastag lécecskékre rakjuk. A párát át nem eresztő takaróanyag mellett valamelyik oldalon hagyunk néhány centiméteres rést. Ezzel a belső páralecsapódást előzhetjük meg.

A vékony felső takaróra szalma- vagy gyékénypárnát, filcet, hüllám-papírt, illetve több réteg újságpapírt helyezünk úgy, hogy a fészkek egész

területét fódjék. Az olyan kaptárakban, amelyekben a takaróanyag nem rakható közvetlenül a keretekre, a keretfedők fölé helyez-zük.

Rakodókaptárainkban a fészket általában nem szűkítik. Ez nem is annyira fontos, mint a fekvőkben. Helyes azonban, ha a fészkek nagyságát azoknál is a család népességéhez szabjuk. A kaptár oldalait szalmapárnákkal vastagítjuk, vagy más oldaltakarást alkalmazhatunk.

Ezután már csak az van hátra, hogy a kijárok szél és cinke elleni védelméről gondoskodjunk. Erre a célra leggyakrabban kátránypapírt használunk, de jó vékony deszka, farostlemez is. Megfelelő darabkát úgy erősítünk a kijárok elé, hogy a méhek közlekedését ne gátolja, de a cinkék és a szél ellen védelmet nyújtson.

Helyes, ha a kaptárakat a téli időszakra egyesével vagy csoportosan kátránypapírral vagy műanyag fóliával takarjuk. Ezzel élettartamukat meghosszabbítjuk.

“Használja a mézet, mint táplálékot, hogy később ne keresse, mint orvosságot”

Török&Roby

TRENDI

AZ ÚJKOR DIVATJA

Csont és bőr szépségideál.

Az esetek háttérében napjaink divatja áll, amely szerint a női szépségideált a magas, vékony nők testesítik meg, és elvárják a közfigyelem középpontjában álló hírességektől, hogy a lehető legjobban megfeleljenek ennek. Nem csoda, hogy az étkezési rendellenességekből új betegségcsoport jött létre az utóbbi évtizedek alatt: ezek egyike az anorexia nervosa, a kóros soványság is.

Rettegés a kövérségtől.

Az orvosok anorexia nervosának

sadalmi státusú nők hajlamosak rá, akik olyan családban nőttek fel, ahol az eredmény, a siker hajszolása mindennapos dolog. Az érintettek 95 százaléka nő, a leírások szerint a férfiak körében a testépítő és a homoszexuálisok között fordul elő ez a betegség. A szakemberek egybehangzó véleménye szerint az anorexia nem szervi eredetű betegség. Habár bizonyos jelek az éhség és a jóllakottság szabályozását végző hipotalamusz működési zavarára utalnak, ez közvetetten, lelki hatásokra

akár napi száz kilokalóriára is korlátozhatják, gyakran előfordul, hogy csak bizonyos ételt fogyasztanak (pl. fagylalt, szénhidrát, vagy gyümölcsök), és legtöbbször kényszeres tünetek is vannak. Bármelyik csoportba tartozó páciensek órákon át végezhetnek testgyakorlatokat naponta, gyakran önpusztítóak, szociálisan izolálódnak, szexuális érdeklődésük csökken, teljesítményük romlik, állandóan fáradtak, hangulatuk nyomott, depresszív. A vézna testet fedő bőr petyhüdt, gyakran

nevezik a lelki eredetű kóros lesoványodást. A páciensek súlyos fogyókúrával, testedzéssel mindent megtesznek azért, hogy testsúlyuk nehogy a korra és testmagasságra vonatkozó minimális testsúlynorma felett legyen, emiatt kórosan soványak. A diagnózis fontos kritériuma, hogy a testsúly az elvárthoz képest legalább 15%-kal alacsonyabb szinten van. Ezek az emberek látható soványságuk ellenére folyamatosan attól rettegnak, hogy elhízhatnak. Általában a környezet tiltakozása ellenére túlsúlyosnak tartják magukat, vagy pedig úgy érzik, hogy valamelyik testtájuk túl kövér, még akkor is, ha nyilvánvalóan soványak. Az anorexia a fiatalok jellegzetes betegsége: többnyire 12-18 éves korban kezdődik.

Leleki eredetű betegség

A 16 és 25 év közötti nők egy százaléka anorexiás, s a 10 százalékuk úgynevezett szubklinikai (a betegség nyílt megjelenése előtti) eset. Elsősorban azok a magasabb tár-

következik be. Nem kis szerepe van a társadalmi-kulturális környezetnek, például annak, hogy manapság a vékony testalkatú nő a szépségideál. A statisztikák szerint a fejlett országokban szaporodik az anorexiások száma.

Halálos veszély

Az anorexia nervosa tünetei: nagymértékű fogyás, testképzavar, a kövérségtől való kifejezett undorodás és félelem, valamint a havi vérzés zavara jellemző. A kezdet kapcsolódhat valamilyen traumatikus életeseményhez (pl. szülők válása, súlyos testi betegség, iskolaváltoztatás stb.), de lehet fokozatos is, akár korai gyermekkortól kezdve. A lefolyása lehet egyenletes, de megjelenhet időszakosan is, gyakran válik krónikussá és legsúlyosabb formájában az életet közvetlenül is veszélyeztetheti. Az anorexiások felénél bulimiás tünetek is kialakulnak, illetve a kezdetben bulimiás betegek jelentős részénél anorexiás tünetek fejlődhetnek ki. A diétázó betegek az energiefelvételt

száraz tapintású és általában sárgás színű. A páciensek vérében a rendesnél több koleszterin kering, ami előnytelen a szív és az érrendszer

épsége szempontjából. Kétötödük arcán, a hátán, a karjain és a lábain fokozottan nő a pihe, aminek a háttérében alighanem valamilyen hormonális változás húzódik meg.

Fekete Tímea

X I R O D A L O M , K U L T Ú R A , S Z Í N H Á Z

Itt van az ősz, itt van újra... Esik eső, szép csendesen csepereg... Ez kinek örömet, kinek bánatot okoz. Igyekezünk mindennek a pozitív oldalát nézni, mindenben meglátni a jót is, nemcsak a rosszat. Szabadtéri programok helyett fedél alattit keressünk. Például járunk színházba, menjünk moziba, vagy vegyünk ki a könyvtárból egy jó könyvet és takaróba burkolózva olvasgassunk az egyre hamarabb sötétedő őszi estén.

Ha már a könyveknél tartunk, nem tudom hallottak-e róla, hogy a bácsfeketehegyi könyvtárban nemcsak könyvek találhatók, hanem magyar nyelvű folyóiratok is. Kettőt ajánlanék figyelmükbe ezúttal, mindkettő érdekes, hasznos és értékes. Az egyik a RUBICON képes történelmi magazin. Mindegyik száma más-más történelmi témával foglalkozik, legyen az Trianon, a náciizmus, a boszorkányság, Leonardo és kora vagy a honfoglalás. A másik pedig a NATIONAL GEOGRAPHIC, amelynek egyik küldetése, hogy megismertesse olvasóit a világ távoli tájaival, csodáival. Csak példákat sorolok: az Inka Birodalom, az ősi Egyiptom, Júdás evangéliuma, és még nagyon sok érdekesség a Földön levő csodákból.

Az ifjú olvasóknak pedig a Narnia krónikáit ajánlanám, mind a hét kötet kikölcsonözhető.

A sorozat írója C. S. Lewis 1898-ban született. Jó barátja volt J. R. R. Tolkien, a Gyűrűk Ura trilógia szerzője. Lewis gyerekkorában nagyon szerette a tündérmeséket, mítoszokat, ősi legendákat. Ez a rajongás ihlette AZ OROSZLÁN, A BOSZORKÁNY ÉS A RUHÁSSZEKRÉNY című regényét, amely minden idők egyik legsikeresebb gyerekkönyve lett. Hat további folytatás következett és a Narnia Krónikái sorozat hamarosan rendkívül népszerűvé vált. A sorozat utolsó kötete, A VÉGSŐ ÜTKÖZET Carnegie érmet kapott, amely a gyermekirodalom egyik legrangosabb díja. C. S. Lewis 1963-ban halt meg. A sorozat kötetei: A varázsló unokaöccse; Az oroszslán, a boszorkány és a ruhásszekrény; A ló és kis gazdája; Caspian herceg; A hajnal vándor útja, Az

ezüst trón és A végső ütközet. Nézzük csak, hol is kezdődnek a kalandok: Narnia a jéggé dermedt birodalom, ahol örök tél uralkodik, Narnia az ország, amely szabadítójára vár.

Egy vidéki ódon kastély eldugott szobájában áll a titokzatos szekrény. A négy kis kalandor e titokzatos szekrény ajtaján keresztül keveredik Narnia földjére, amelyet a Fehér Boszorkány tart rabságban. A hideg, a hó, a gonoszság uralja az egész birodalmat. Már minden remény veszni látszik, amikor visszatér Aslan, a Nagy Oroszlán. Elérkezik az igazság pillanata, s megindul a kalandos küzdelem a Jó hatalomra juttatásáért...

Túl vagyunk egy színházi bemutatón, A legyek urán. Szeptember 19-én a győri Forrás Színház és a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének együttműködésével nagyszínházi körülmények között lépett színpadra tizenhat 9 és 17 év közötti vajdasági fiú. Az előkészítő drámapunka a Szép Szó műhely keretében zajlott, a darab rendelkezésszerű próbái pedig 2007. augusztus 19-26-ig, Bácsfeketehegyen. A előadást írta és rendezte: Németh Ervin, bácsfeketehegyi szereplői: Szalajevics Viktor, Szarka Ákos és Szarka Áron. Hogy miről is szól a történet? A világban háború dúl, amely elől repülön menekítve evakuálnak egy csapat tizenéves fiút, ám gépüket találat éri. A túlélő csapat egy lakatlan szigetre vetődik, ahol összegyűlve megpróbálkoznak a túléléssel és a megmeneküléssel. Persze, előbb szeretnék kiélvezni a felnőtt nélkülség szabadságának minden percét is. Idillinek induló játék veszi kezdetét, amely során igyekeznek értelmes rendet, civilizációt teremteni maguk körül. A jólneveltség és rendszert az azonban egyre inkább lemállik a fiúkról, s a szabadság mámora előcsalja belőlük a legyőzöttnek hitt vad ösztönöket is. Az előadás, amely a Nobel-díjas William Golding A Legyek Ura című ifjúsági regényéből készült, 2007-ben Vajdaság-szerte látható lesz, 2008-tól pedig a Forrás Színház magyarországi és határon túli játszóhelyein is. Akiknek nem állt módjukban helyben megtekinteni az előadást, még meglehet október 27-én Kishegyesen.

Előttünk áll még egy bemutató, ami igazi különlegességnek ígérkezik. A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete a Szép Szó tábor nagycsoportjának előadásában október 7-én mutatja be Sztélövészeti Múzeum – Történelmi panoptikum című verstárlatát. A történelmet megélni, átélteni és átértelmezni nem könnyű dolog. Átmediatizálni és átpolitizálni annál inkább. Ha visszaemlékezünk a közelmúltra, vagy akár beleássuk magunkat a múlt történéseibe, gyakran találunk olyan vezetőket, akik ezt többször is megpróbálták. Találunk olyan nagy alakokat is, akik a békéért szálltak síkra. Irodalmunk bővelkedik a XX. század háborús, emberellenes eseményeit feldolgozó műremekekben - ezekből válogattak. Ez a múzeum emlékeztet, értelmez és átél, mert a kiállított tárgyakból táplálkozik. Segítségül elhangzanak Tóth Árpád, József Attila, Radnóti Miklós, Vörösmarty Mihály, Vas István, Sziveri János és Bogdán József versei. Játsszák: Priboj Dianna, Fekete Ágnes, Linka Csaba, Simonyi Lili, Fejes István, Kasza Zsanett, Hajvert Ákos. Rendező: Pataki András. A múzeum nyitvatartási ideje a bácsfeketehegyi kultúrotthon emeleti nagytermében: 2007. okt. 7-én 15-19 óráig. A előadás létrejöttét támogatta a Feketics Művelődési Egyesület és a Tartományi Oktatási és Művelődésügyi Titkárság.

November 3-án másodszor kerül megrendezésre Bácsfeketehegyen a Záporka nemzetközi vers- és prózamondó találkozó tanulásban akadályozott gyermekek, fiatalok számára a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete és az Izida anya- és gyermekvédelmi társulat szervezésében a Feketics Művelődési Egyesület támogatásával.

Kellemes időtöltést mindenkinek!

Borka

ZENEI ROVAT

EUROVÍZIÓS DALFESZTIVÁL

Eurovíziós Dalfesztivál (angolul: Eurovision Song Contest, franciául: Concours Eurovision de la Chanson, 2007-ben az MTV az Eurovíziós Dalverseny elnevezést használta) egy évente megtartott verseny az Európai Műsorsugárzók Uniójának (angol nevének rövidítése, EBU) aktív tagállamai között. A fesztivál keretében minden résztvevő ország benevez egy zeneszámmal, amit élő adásban előadnak, majd szavaznak a többi résztvevő által benevezett számokra, hogy megtalálják a verseny legnépszerűbb dalát. Az országok az EBU-tag tévéársaságaikon keresztül szerepelnek (Magyarországon a Magyar Televízió tagja az EBU-nak), melyek feladata az országot képviselő énekes és dal kiválasztása.

A fesztivált 1956-os kezdése óta minden évben megtartották, így egyike a leghosszabb ideig tartó televíziós műsoroknak a világon. Ez egyben a világ legnagyobb dalversenye a nézők számát tekintve, melyet az előző években 100 és 600 millió közé tettek.

A Dalfesztivált általában a megrendezett popzene fellegvárának tartják, azonban a szereplő dalok stílus tekintetében széles skálán mozognak, van köztük arab, balkáni zene, dance, folk, görög, latin zene, metal, északi zene, pop-rap és rock is.

Résztvevő országok

Az évek során, a Dalfesztivál kinőtte magát egyszerű televíziós kísérletből, és egy óriási méretű nemzetközi intézménnyé vált. Európa legtöbb országa részt vett már legalább egyszer a fesztiválon, és az „Eurovízió” (Eurovision) szó ismert az egész kontinensen.

Történet

Az 50-es években, amikor Európa még a háború pusztításait heverte ki, a svájci székhelyű European Broadcasting Union (EBU) előállt egy nemzetközi dalverseny ötletével, amelyben az országok az EBU országaiba egyszerre sugárzott televízió műsorban vettek volna részt. Az ötlet Marcel Bezençon francia EBU alkalmazottól származik, egy 1955-ös monacói találkozón merült fel. A verseny az akkor már létező, Olaszországban tartott Sanremói Fesztiválon alapult, és egyben az élő televíziós közvetítés technikai kísérleteként is tekintették: akkoriban sok ország összekapcsolása egy széleskörű nemzetközi hálózatban ambiciózus elképzelésnek számított.

Műholdas televízió sugárzás még nem volt, és az úgynevezett Eurovíziós Hálózat (Eurovision Network) földi mikrohullámú adók hálózatából állt. Az Eurovízió (Eurovision) nevet az EBU hálózatával kapcsolatban először George Campey brit újságíró használta a London Evening Standard-ben, 1951-ben.

Az első Dalfesztivált a svájci Luganóban tartották 1956. május 24-én. Hét ország vett részt; mindegyik 2 dalt küldve be, így összesen 14 dal hangzott el. Ez volt az egyetlen alkalom, hogy országonként több mint egy dalt adtak elő: 1957-óta az összes Dalfesztivál 1 dalt engedett meg országonként. Az 1956-os Dalfesztivált a rendező ország, Svájc

Sugárzási Területet a Nemzetközi Telekommunikációs Unió (International Telecommunication Union) határozza meg.

Az aktív tagoknak olyan szervezetek számítanak, amelyek sugárzásai (elméletben) elérhetőek azon ország teljes lakosságának, ahol a központjuk van.

Ha egy aktív EBU tag részt kíván venni, meg kell felelnie a Dalfesztivál szabályaiban (melyből minden évben újat írnak) lefektetett feltételeknek. 2006-ban ezek közé tartozik az előző évi verseny sugárzása, és a szabályokban meghatározott részvételi díj megfizetése a határidő előtt az EBU-nak a részvétel évében.

Megjegyzendő, hogy a részvételi alkalmasság nem függ Európán belüli földrajzi elhelyezkedéstől, a névben szereplő „Euro” ellenére, és nincs semmi köze az Európai Unió-hoz. Ez megmagyarázza Izrael részvételét a fesztiválokon, annak ellenére, hogy sem a földrajzi, sem a politikai Európának nem tagja. 1980-ban Marokkó, egy észak-afrikai ország, is szerepelt a fesztiválon. Eddig 48 ország szerepelt legalább egyszer.

(a 2. rész a jövő számban)

Kaszás Éva
zenepedagógus

nyerte.

A műsort legelőször „Eurovision Grand Prix” (Eurovíziós Nagy-díj) néven ismerték. A „Grand Prix” elnevezést átvették a frankofón államok, ahol a Dalfesztivál „Le Grand-Prix Eurovision de la Chanson Européenne” néven vált ismertté. A „Grand Prix”-t azóta elhagyták az elnevezésből, és helyettesítették a „Concours”-szal (verseny). Az Eurovíziós Hálózatot használták hír- és sportprogramok nemzetközi közvetítésére az EBU által szervezett egyéb különleges programok mellett. Azonban, a Dalfesztivál magasan a legnagyobb profilú ezek közül, és régóta az Eurovízió név szinonímája lett.

Részvétel

Alkalmas résztvevőknek a European Broadcasting Union aktív tagjai számítanak (a társult tagok nem vehetnek részt). Azok az aktív tagok, kiknek államai az Európai Sugárzási Területen (European Broadcasting Area) belülre esik, vagy akik tagja az Európa Tanácsnak. Az Európai

SZTÁR HÍREK

Gwen Stefani

Az énekesnő a skót nemzeti válogatott mezében lépett színpadra Glasgow-ban!

Gwen mindent megtesz azért, hogy lenyűgözze a rajongókat! Még arra is képes, hogy az általa tervezett ruhadarabokat néhány szám erejéig lecserélje egy focimezre! Az ötlet

eredetileg a férjétől, a skót származású Gavin Rossdale-től származott, és hamar kiderült, hogy jó döntés volt bevállalni a sportos cuccot: a rajongók imádták az énekesnőt, persze egyáltalán nem biztos, hogy ez a mez miatt volt. Kíváncsian várjuk, hogy az október 19-i budapesti koncertjére is készül-e valami hasonló gesztussal!

Britney Spears

Óriási égés lett a nagy visszatérésnek beharangozott fellépésből az MTV Video Music Awardson!

Bennfentesek szerint Britney már pénteken Las Vegasba utazott, hogy megtanulja a koreográfiát, és egy ideig úgy tűnt, minden a legnagyobb rendben lesz. A pophercegnő azonban a hétvégét súlyos bulizással

töltötte, klubról klubra járt barátaival - többek között Diddyvel és Paris Hiltonnal - és vasárnap estére annyira kimerült, hogy képtelen volt a műsorszámára koncentrálni. A színpadon siralmas látványt és produkciót nyújtó Britney még tátogni is elfelejtett, a mozdulataiból áradt az unalom. Bár a fellépése tragikusan rossz volt, azt mégis sikerült elérnie, hogy mindenki róla beszéljen!

Justin Timberlake

A popcsillag újabb négy úrhajós szobrocskával lett gazdagabb a hétvégén!

Justin privát bulit tarthatott a Las Vegas-i Palms kaszinó és hotel egyik külön termében, ahol olyan sztárok csatlakoztak hozzá, mint Timbaland, vagy 50 Cent. A féktelen mulatozást persze abbahagyták arra az időre,

amikor bejelentették, ő nyerte a legjobb férfi előadónak, és a leg-sokoldalúbb sztárnak járó díjakat. (A másik két trófeát a klipjeit készítő kapták.) Justin a szokásos köszönőbeszéd helyett inkább arra kérte az MTV-t, hogy a valóságshow-k helyett játszanak még több zenét

Russell Crowe szülőket okít

A 43 éves sztár egyike azon ausztrál színészeknek, akik a kontinensnyi ország kormányának felkérésére egy újdonsült szülőket eligazító, öt órás interaktív DVD-n vállaltak szerepet. Ha valaki azt gondolná, hogy a hirtelen dühkitöréseiről is hírhedt Crowe nem túl hiteles arc az ilyesmihez, az

talán téved, ha gyermekekről van szó, a színészt kenyérre lehet kenni. A színésznő párjával, Danielle Spencerrel két kisfiút nevelő Crowe életében első helyen áll a szülői hivatás. "Életünk minden egyes napján a fő motiválóerőt az jelenti, hogy gyermekeink vannak, és ennek így is kell lennie. Számomra ez az egész pompás, kezdettől fogva félelmetesen élvezem" - áradozott Russell Crowe.

Forrás: Internet

F E C S K E T O L L

ÉSZREVÉTTLENÜL

Úgy ömlik ki tollamból a gondolat,
mint ázott tenyérből a szappanhab.
Színes léggömb lesz az álom,
túl szép az, hogy valóra váljon:
Voltam ORVOS, SZÍNÉSZ és ÍRÓ...
vagyok anya , betegen síró.
Rejtett világom ki érti meg ?
Az idő múlik, fogy az ideg.
Tudom nem lesz már rózsás TAVASZ,
de, az ŐSZ is szép, ha lassan hervad az.
Észrevétlenül az „AVAR ” betakar,
emlékszik reám majd a JÖVŐ, -ha , akar!

Eöry Molnár Etelka

EMLÉK

Bekopogok ajtaján s várok réveteg.
Itt lakik, itt él, nem tévedek.
Megritkult függöny ráncai között,
egy arcot látok, némát, mely nem köszönt.
Mosolyra húzom számat, bémehetek? - kérdezem,
de a könyha homálya nem felel nekem.
Sokszor nyílt az ajtó s kívántam jó napot,
úgy látszik most ismét csak álmodok.
Ha régen volt, elmúlt, miért nem feledem,
miért látom olykor, hogy int nekem?
Az ajtó nyitva, vagy már ház sem létezik?
Az udvarról élem idegen érkezik.
Na jó, tudom, hogy csak egy kívánt álom ez
s a kilincset zsebre dugva elviszem emlékeknek.

Bácsi (Vajda) Sára

SZOMORÚSÁG

Úgy alszom el fogom kezéd,
A Nap égette érdeset.
Állj meg idő, egy kicsit bár,
búcsú nélkül elmenni kár.

Szúrós lettem, akár a gyom.
Szenvedés kínja, bűja nyom.
Kezemből kihull a néma lant,
ajkamra ráfagy már a hang.

A kertben még nyílik virág.
Ifjúságom egy nyárból átkiált:
„Hol van a kócos szőke lány ?”
Őszanyó lett belőle tán ?

Eöry Molnár Etelka

Belgrádba beköszöntött a demokrácia

Belgrádba október elején beköszöntött a
demokrácia
Knéz Mihály útján suhant végig a milliós
tömeg
Arra, ahol székelt a bürokrácia
A könyörtelen hatalmi közeg

Ballagtam éppen a Száva felé
S láttam égtek már a parlament ablakai
Füstösen, furcsán, de égtek
Mint lelkemben kis rőzsedalok

A buldózer, akár a megvadult négy ökör
Ki láncát eltépve elől rohant, mint egy
vezér
Zümm-zümm röpködtek végig az úton
A gyilkos golyók
A sziklaszilárd ajtó beleremegett
S a nép akaratának recsege-ropogva

engedett
Belgárból az ősz kacagva szaladt,
S, mind a négy égtájnak megvitte az
örömhírt

A demokrácia itt van, újra itt van közöt-
tünk,
De látod amott a déli tartományt
Ott még nyílnak a zsebben a bicskák
Ott még arat a vakság
Szedi még a halál a sápot
Hát hiába vezényelték oda a KFOR-t
Jugoszlávia mikor lesz csendes
Újra csendes

Szukola Béla

ANYAKÖNYVI HÍREK

Id. Bata Sándor szeptember 4. 72 évében

Gyenge Péter szeptember 6. 63 évében

Pavlović Petra szeptember 11. 79 évében

Marecskó István szeptember 22. 85 évében

Papp István szeptember 26. 77 évében

Id. Őri Lászlóné szül. Horváth Ilona szeptember 30. 81 évében

Őri Etelka október 1. 80 évében

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a Tiho temetkezési vállalatától kaptuk.

SZÖVEG NÉLKÜL...

Fecske. Kiadja a Zöld Dombok környezet - és közösségfejlesztési szervezet, Bácsfeketehegy, JNA 24. Tel/fax: 024/739-063. Folyószámlaszám: 310-8659-38.

Tördelés: Bácsi Róbert. Munkatársak voltak: Bácsi (Vajda) Sára, Bíró Csaba, Eőry Molnár Etelka, Fekete Tímea, Kaszás Éva, Lódi Andrea, Lódi Miklós, Molnár Zita, Orosz Attila, Papp Julianna, Pál Károly, Pál István, Szukola Béla, Szombati Dorottya, Takács Dénes, Török Zoltán, Zečević Tatjana.

Készült Szabadkán a Grafoprodukt nyomdában 2007. októberében.